

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของพระสงฆ์ในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ๒. เพื่อศึกษากลไกการส่งเสริมพัฒนาของบุคลากรของคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ๓. เพื่อแนวทางการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วยคือผู้บุคลากร และคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน ๑๕ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแนวความคิดเห็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากรการพัฒนาบุคลากรตามแนวคิดการพัฒนาบุคลากร มี ๓ ประการคือ ๑) การฝึกอบรม ๒) การศึกษา ๓) การพัฒนา

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบดังนี้

๕.๑.๑. สภาพทั่วไปของพระสงฆ์ในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า

๑) การอบรม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในตำแหน่งหนึ่งๆ ในแง่มุมมองของคณะสงฆ์แล้วการฝึกอบรมมักเป็นกิจกรรมที่มุ่งสู่บุคลากรในระดับปฏิบัติ หรือหัวหน้างานการฝึกอบรมจึงเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้และเสริมสร้างทักษะ ความชำนาญ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งในการยกมาตรฐานการปฏิบัติงานใน หน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้น อันจะทำให้คณะสงฆ์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

๒) การศึกษา เป็นการเตรียมการสำหรับชีวิต การให้การศึกษาเกี่ยวข้องกับการปลูกฝังคุณค่าและทัศนคติ การเติมความรู้ การใช้วิจารณ์ญาณ ความเข้าใจ และปัญญา การศึกษาเป็นเครื่องมือและกระบวนการอย่าง ต่อเนื่องที่จะช่วยให้ บุคลากรมีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตดีและมีความเปลี่ยนแปลง ในทางที่พึงประสงค์ บุคลากรจะเรียนรู้ได้ คิดได้ ทำ ได้ และแก้ปัญหาได้ เพราะได้รับการศึกษา ซึ่งอาจเป็นการศึกษา ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ในวิถีชีวิตการทำงาน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และ การศึกษาในระบบ โรงเรียน ตลอดจนการศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ

๓) การพัฒนา เป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลง ผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย ทักษะและวิธีการ ในการ ทำงานที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน การพัฒนาบุคลากร เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญให้แก่บุคลากรของคณะสงฆ์จนสามารถ ก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง ในพฤติกรรมและทัศนคติที่ค่อนข้างจะถาวรอันจะอำนวยประโยชน์ให้พนักงาน ปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๑.๒. กลไกการส่งเสริมพัฒนาของบุคลากรของคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

๑) การฝึกอบรม การกำหนดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาในการฝึกอบรมขององค์การ ความจำเป็นของงาน และความจำเป็นของบุคคล การกำหนด วัตถุประสงค์ในการพัฒนาทักษะความรู้หรือทัศนคติ ค่านิยม วิสัยทัศน์ หลักสูตรต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระยะเวลาการจัด และดำเนินการฝึกอบรม และระยะเวลาในการประเมินผล รูปแบบการพัฒนาบุคลากร แนวพระพุทธรูปศาสนา ที่องค์การกำหนดรวมทั้งปัจจัยแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์การ เมื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและหลักสูตรได้แล้ว เทคนิคการ ฝึกอบรมก็จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะต้องพิจารณาต่อไปการฝึกอบรมนับเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพจะเป็นเครื่องช่วยสร้างหลักเกณฑ์ควบคุมพฤติกรรม สร้างระเบียบวินัย เป็นเครื่องมือสำหรับยกระดับจิตปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้ตรงกันกล่าวคือมีทัศนคติในการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) การศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร เป็นคุณเครื่องแห่งการเตรียมใจในการศึกษาเรียนรู้ และปัญญา มีความพร้อมที่จะเรียน รู้จักการใช้วาจาให้ถูกต้องตามกาลเทศะ มีการสื่อสารที่ดี ต้องมีการเตรียมใจ กล่าวคือ ความมุ่งมั่น ตั้งใจ และมีจิตจดจ่อกับการศึกษา การให้ การศึกษามักทำผ่านการศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และ สถาบันทางดั่งนั้นการให้การศึกษา เป็นเครื่องมือและกระบวนการอย่าง ต่อเนื่องที่จะช่วยให้ บุคลากรมีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตดีและมีความเปลี่ยนแปลง ในทางที่พึงประสงค์ การส่งเสริมให้พระภิกษุสงฆ์ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมพระพุทธรูปศาสนา “เพื่ออบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชน ได้เข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธรูปศาสนาที่ถูกต้อง เพื่อเป็นพุทธทายาทสืบไป

๓) การพัฒนา การพัฒนาของกระแสหลักจะมีความเหมาะสมในการ สำหรับการ พัฒนาตามผสมผสานทั้งแนวของกระแสหลักและแนวของพุทธธรรมการฝึกให้มีสัมมาทิฐิ มีเทคนิคใหม่มาช่วย ซึ่งในการพัฒนามนุษย์ตามกระแสหลักใช้ทฤษฎี ทางจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์มาช่วย เช่นการใช้วิธีการที่จะทำ ให้คนมีการเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีคิด เปลี่ยนกระบวนการทัศนคติเปลี่ยนปรัชญาชีวิต ความเชื่อระดับฝังลึกได้ “มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด มีการประชุมอยู่สม่ำเสมอ และติดตามผลงานอยู่เสมอๆ” วัตถุประสงค์ คือ ๑) เตรียมการ ๒) ดำเนินการ ๓) ประเมินผล ๔) ประกาศผล ยกย่องเกียรติคุณ ๕) ให้การสนับสนุนพระสังฆาธิการดูแลพระสงฆ์ ให้เท่าเทียมกัน วางตัวเป็นกลางในการทำงาน มีการดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาการส่งเสริมและพัฒนาของบุคลากรของคณะสงฆ์

ดังนั้นกลไกการส่งเสริมพัฒนาของบุคลากรของคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ในด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนา บุคลากรและคณะสงฆ์ ศิลจะเป็นเครื่องช่วยสร้างหลักเกณฑ์ควบคุมพฤติกรรม สร้างระเบียบวินัย เป็นเครื่องมือสำหรับ ยกระดับจิตปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้ตรงกันกล่าวคือมีทัศนคติในการทำงานที่เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน ความเข้าใจในหลักธรรมพระพุทธศาสนา เพื่ออบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชน ได้เข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง มีการดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาการส่งเสริม พัฒนาของบุคลากรของคณะสงฆ์ และเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาต้องยึดมั่น พระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า

๕.๑.๓. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรของคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๑) การฝึกอบรม บุคลากรควรมีพลัง และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติอย่าง เต็มที่ ให้ทันต่อการพัฒนาเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ควรสนับสนุนให้ศาสนิกชนของแต่ละ ศาสนาหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปใช้ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตน ชุมชน และสังคม ควรจัดการจัดอบรมพระวิปัสสนาจารย์ให้สามารถนำหลักธรรมไปอบรมประชาชน มุ่งเน้น การปฏิบัติธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา จัดให้วัดเป็นศูนย์รวมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่วัดและ ชุมชนโดยรอบ ซึ่งรวมทั้งศาสนิกชนของศาสนาต่างๆ เพื่อความสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

๒) การศึกษา ควรจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่สูงกว่าระบบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ควรแนะนำให้แก่นักเรียนเข้ามาสู่ระบบการศึกษาของคณะสงฆ์ให้มากยิ่งขึ้น ควรจัดส่งเสริม ให้วัดและสถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการยกย่อง ส่งเสริมวัด พระสงฆ์ หรือองค์กรทางพระพุทธศาสนาที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในเข้าสอบธรรมศึกษารวมทั้งให้มีระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติที่ เหมาะสม

๓) การพัฒนา ควรสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยให้มีการจัดกิจกรรม ต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความสามัคคีของชุมชน เช่น ศูนย์ฝึกวิชาชีพอาชีพ กิจกรรม อาสาสมัครต่างๆอาสาบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครป้องกันภัยประจำหมู่บ้านอาสาสมัครกิจกรรม สาธารณประโยชน์ ฯลฯ รวมทั้งประสานงานกับคณะสงฆ์ในการระดมทุนเพื่อช่วยเหลือวัด ชุมชน และประชาชน โดยหลักการให้วัดและชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นต้นแบบและเป็นที่พักของวัด และชุมชนอื่น

ดังนั้นแนวทางในแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง คือด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการ พัฒนา การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ควรมีการมีส่วนร่วม และอบรมพระสงฆ์ให้วัดให้วัดเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือใน

การสร้าง ความสมานฉันท์ของชุมชน ให้มีการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาด้วยรูปแบบและวิธีการต่างๆ แก่พุทธศาสนิกชน การศึกษาจัดให้มีระบบส่งเสริมส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติที่เหมาะสมส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติที่เหมาะสม เพื่อนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปใช้ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตน ชุมชน และสังคม

๕.๒ อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๕.๒.๑. ด้านการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมควรให้เป็นการสนับสนุนทั้งบุคลากรและคณะสงฆ์ ทั้งงานด้านศาสนพิธีหรือการศึกษารวมไปถึงเทคโนโลยี ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตน ชุมชน และสังคม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสมานฉันท์ในชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๕.๒.๒. ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ที่เหมาะสมกับระดับการปฏิบัติการตามภาระงาน การเติมความรู้ การใช้วิจารณ์ญาณ ความเข้าใจ และปัญญา เพื่อสามารถพัฒนาตนเองและอบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชน ได้เข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

๕.๒.๓. ด้านการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรวิถีพุทธจะผสมผสานระหว่าง แนวทางของการพัฒนาบุคลากรกระแสหลักและแนวทางของพระพุทธเจ้า การพัฒนามนุษย์ตามกระแสหลักใช้ทฤษฎี ทางจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์มาช่วยในการเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีคิด เปลี่ยนกระบวนทัศน์ เปลี่ยนปรัชญาชีวิต ความเชื่อ

จากการอภิปรายผลทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านการฝึกอบรม ๒. ด้านการศึกษา และ ๓. ด้านการพัฒนา การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ควรมีการมีส่วนร่วมและอบรมพระสงฆ์ให้วัดให้วัดเป็นศูนย์กลางชุมชนโดยให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความสมานฉันท์ของชุมชน สร้างความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาต้องยึดมั่นพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า การพัฒนาบุคลากรและคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำงานอย่าง เป็นระบบทำงานอย่างมีความสุข ให้มีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิด พระบุญจันทร์ จนทสาโร ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมหาลัยแห่งชาติ ลาวตามหลักไตรสิกขา” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว อยู่ในระดับดีทุกด้าน คือด้านนโยบายการพัฒนาบุคลากรวิธีการพัฒนาบุคลากรการสนับสนุนของผู้บริหารต่อบุคลากร การรับรู้ข่าวสารในมหาวิทยาลัยและการนำผลการพัฒนาบุคลากรไปใช้ในการพัฒนางาน การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากร โดยภาพรวม ปฏิบัติตนอยู่ในระดับดีทุกด้าน สอดคล้องกับพระมหาธุดิ รุ่งชัยวิฑูร ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาพระสงฆ์ การเพื่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทั่วไปเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ ๔ ประการ (VETS) คือ ๑) การสร้างวิสัยทัศน์ (Vision) ๒) การศึกษา (Education) ๓) การอบรม (Training) และ ๔) การดูงาน (Study Tour) ฌาน ตรรกวิจารณ์ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธจะมีพุทธธรรมเป็นฐานคิดในการพัฒนา โดยมีพุทธเศรษฐศาสตร์ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีจิตวิทยา การเรียนรู้และอริยมรรคมีองค์ ๘ เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนา โดยมีเป้าหมาย การพัฒนา ๒ ระดับ คือ ระดับโลกียธรรม และระดับโลกุตระธรรมส่วนปรัชญา ในการพัฒนานั้นตั้งอยู่บนความเชื่อว่า มนุษย์สามารถพัฒนาได้พุทธธรรมมีเป้าหมายที่การพัฒนาปรับปรุงมนุษย์ใช้ปัญหาของมนุษย์คือ “ทุกข์” เป็นตัวตั้งใช้หลักธรรมอริยสัจ ๔ เป็นหลักคิดในการพัฒนา และมีการคิดเชิงระบบ **วีระ อริญญมงคล** ก็ให้ทรรศนะว่าการทำให้ได้คนดีคนเด่น คนเก่ง คนดังที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรอย่าง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และ**วิลาวรรณรพีพิศาล** ได้กล่าวว่า ช่วยให้ผู้ลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กร

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเรื่อง “เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ” ผู้วิจัยขอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรคณะสงฆ์ ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สร้างความรู้ความสามารถศักยภาพของตนเองและองค์กร

๒) ส่งเสริมการอบรมแก่บุคลากรคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง การนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในตำบลร่องเคาะอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบความรู้ของการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการประยุกต์ใช้ทุกระดับได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับสภาพพื้นที่

๓) ส่งเสริมการศึกษาแก่บุคลากรคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของคณะสงฆ์

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) บุคลากรคณะสงฆ์ควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพ เพื่อให้ตนเองมีความรู้และสามารถปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรมาประยุกต์ในการพัฒนาบุคลากรคณะสงฆ์และประชาชนของตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๒) บุคลากรคณะสงฆ์จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนามีความรับผิดชอบมี จิตสำนึกในการทำงาน โดยเฉพาะด้านการประสานงาน เพื่อให้บุคลากรคณะสงฆ์นั้นมีภาคีเครือข่ายการทำงาน โดยเฉพาะการประสานงาน ประชาสัมพันธ์แนวคิด เพื่อการสร้างความร่วมมือ และยอมรับในการดำเนินงานจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) บุคลากรคณะสงฆ์ควรมีการบริหารโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ คน (บุคลากรและประชาชน) งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) บุคคลากรคณะสงฆ์ควรจัดทำฐานข้อมูลของพื้นที่ที่รับผิดชอบและสร้างระบบกลไกในการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อสามารถนำเอาข้อเท็จจริงมากำหนดแผนการดำเนินงานของบุคคลากรคณะสงฆ์ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

๕) บุคคลากรคณะสงฆ์ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของบุคคลากรคณะสงฆ์มาจากความต้องการที่แท้จริงของบุคคลากรคณะสงฆ์ให้เกิดการยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้มีความตระหนักรู้ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งสามารถพัฒนาตนเอง กลุ่ม และชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๖) บุคคลากรคณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญการพัฒนาและมีการส่งเสริมด้วยความโปร่งใส ด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้ว่าบุคคลากรคณะสงฆ์ ที่เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาบุคคลากรคณะสงฆ์ คณะสงฆ์และประชาชนในตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่อง “เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการสนองงานคณะสงฆ์ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ” ผู้วิจัยขอเสนอผู้ที่สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาทำวิจัยการพัฒนาพระสงฆ์ ใน ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๒. ควรทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาพระสงฆ์ในเขตตำบลในตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๓. ควรทำการศึกษาวิจัยศักยภาพการพัฒนาพระสงฆ์ในเขตตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง